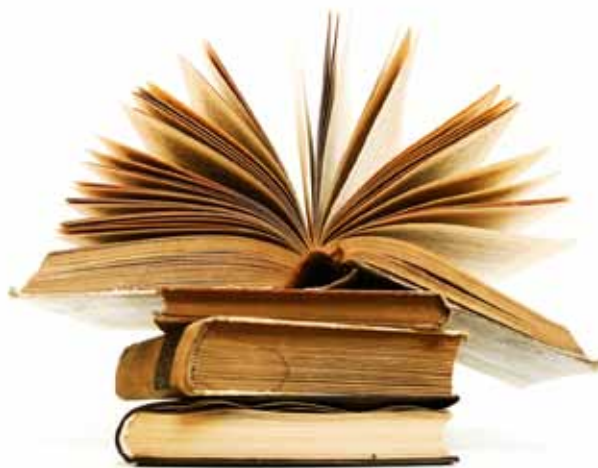

Fremtiden er målet

I fremtiden vil man ha andre maskin- og programvareplattformer enn vi bruker i dag. Derfor kan ikke Riksarkivet bevare elektronisk materiale i den formen det brukes til daglig, men må gjøre det lesbart og tilgjengelig for fremtidige generasjoner.

Fremtiden er målet

- Utfordringen er at man i fremtiden vil ha andre maskin- og programvareplattformer enn vi bruker i dag. Derfor kan vi ikke bevare elektronisk materiale i den formen det brukes til daglig, forklarer seniorrådgiver Trond Sirevåg, som leder avdelingen for elektronisk arkivering i Riksarkivet. Spørsmålet er hvordan sørge for at elektroniske registre og arkiver blir lesbare og tilgjengelige for videre bruk om 50 år, 150 år, 300 år?

Situasjonen

Manuelle prosesser i alle ledd og endrede krav til maskin- og programvareplattformer.

Løsningen

Et system som trekker ut data fra systemene og samtidig dokumentere den opprinnelige systemstrukturen.

Resultatet

Automatiserte prosesser som fjerner manuelle rutiner og ad hoc-utvikling.

Dette har vært et sentralt spørsmål for Riksarkivet helt siden man begynte å ta imot elektronisk arkivmateriale. Det eldste er fra 1960-tallet. Nå har man innført en løsning, basert på SAS®, som ivaretar fremtidens behov.

Avdelingen for elektronisk arkivering har til oppgave å langtidslagre all bevaringsverdig elektronisk informasjon fra statlige norske organer og gjøre informasjonen tilgjengelig for senere bruk. I tillegg skal avdelingen utforme regler og standarder for arkivering av elektronisk informasjon i norsk offentlig forvaltning.

Som å rive hus og lagre materialene

I praksis innebærer dette at avdelingen mottar CD-R-plater og tester at innholdet er strukturert og lagret på behørig vis. Også langtidslagringen skjer på CD-R. Frem til midten av 90-tallet ble det brukt magnetbånd.

- Men det er ikke tilstrekkelig at informasjonen er digital og ligger intakt på et lagringsmedium, understreker Trond Sirevåg. Vi må også få den over i en standardisert form. Materialet må konverteres og omstruktureres. Det er ofte svært krevende å konvertere gammelt materiale.

Kunnskaper og erfaring kommer godt med, og ikke minst trenger vi gode verktøy, fortsetter Sirevåg. - Det elektroniske bevaringsarbeidet går ut på å trekke ut data fra systemene og samtidig dokumentere den opprinnelige systemstrukturen, slik at det senere skal bli mulig å rekonstruere informasjonen.

Du kan sammenligne det med å rive et hus og deretter lagre materialene sammen med arkitekttegningene slik at det både kan forstås og settes opp igjen i fremtiden.

Riksarkivet har mottatt og håndtert elektronisk materiale siden 1985-86. På den tiden ble også elektroniske journal- og arkivsystemer basert på NOARK-standarder tatt i bruk i stat

– For oss er SAS® som en Swiss Army-kniv. Den gjør det meste; dokumenterer, tester og lager nye versjoner for senere bruk.

og kommune. I dag er omtrent all registerføring i statlig forvaltning elektronisk, samt at det er fastsatt bestemmelser som gir statlige og kommunale organer adgang til å arkivere saksdokumenter elektronisk.

Løsningen er som en Swiss Army-kniv

- Det er viktig for oss at datauttrekkene kan dokumentere seg selv, så å si. På den måten kan man i fremtiden automatisk generere nye versjoner som er tilpasset den siste teknologien.

Tidligere hadde vi manuelle prosesser i alle ledd, med mye ad hoc-utvikling. Nå går det automatisert hele veien. - For oss er dette som en Swiss Army-kniv. Den gjør det meste; dokumenterer, tester og lager nye versjoner for senere bruk, avslutter Sirevåg.

Også Oslo Byarkiv og andre arkiver

Løsningen Arkade er gjennom flere år blitt utviklet av Riksarkivet i tett samarbeid med Per Ulrikson i Ementor, som er distributør av løsningen. Også Oslo Byarkiv er nå i ferd med å installere Arkade.

- Ementor ser et betydelig potensial for dette produktet hos statlige og kommunale arkiver i inn- og utland. Det gir store innsparingsmuligheter ved overgang til nye systemløsninger, sier Per Morten Ek, avdelingsleder i Ementor.

“Tidligere hadde vi manuelle prosesser i alle ledd, med mye ad hoc-utvikling. Nå går det automatisert hele veien. - For oss er SAS® som en Swiss Army-kniv. Den gjør det meste; dokumenterer, tester og lager nye versjoner for senere bruk.”

Trond Sirevåg
Seniorrådgiver
Riksarkivet

Verktøyet Arkade er utviklet i SAS® og brukes blant annet til å:

- Teste om data er avlevert i riktige formater, og om de er korrekt og komplett dokumentert iht. Riksarkivarens standard.
- Konvertere en database fra hierarkisk til relasjonell arkitektur.
- Kjøre ut rapporter.
- Regenerere informasjonen slik at det blir mulig å lese og bearbeide den videre, for eksempel med SAS-verktøy for datamining og lignende.

Norske arkiv-milepæler

Henrik Wergeland ble Norges første riksarkivar i 1840, etter at Riksarkivet var opprettet i 1817.

Norge var i 1769 et av de første landene som gjennomførte en fullstendig folketelling. I 1801 var det igjen landsomfattende telling, og nå ble alle registrert med navn. Alle data fra 1801 er allment tilgjengelige via Internett og tjenesten er gratis. I Sverige, USA og flere andre land må man betale for tilsvarende søk.

Riksarkivet deltok i 1984 ved utformingen av NOARK-standard. Den gjorde at Norge var blant de første i verden til å innføre en standard for journalføring og arkivering. Siden 1990 har Riksarkivet hatt ansvaret for videreutviklingen av NOARK-standard, som nå også omfatter elektronisk arkivering av saksdokumenter.

Riksarkivet er nå blant de første til å innføre en løsning, Arkade, for praktisk å håndtere arkiv-uttrekk fra databaser som også er elektronisk dokumentert iht. en fastsatt standard, slik at informasjonen bevares i tilgjengelig form for fremtidige generasjoner.

For mer informasjon om løsningen:

SAS Institute AS
Telefon: + 47 23 08 30 50
E-post: info@nor.sas.com

Se også våre nettsider:

www.sas.com/norway

ARKIVVERKET
STATSARKIVET I OSLO

Om Riksarkivet

- Riksarkivet har ansvaret for arkivene etter den statlige sentraladministrasjonen, altså departementer og direktorater mv., i tillegg til Høyesterett. Disse statsinstitusjonene har plikt til å avlevere sine arkiver til Riksarkivet når arkivsaken er blitt 25 år og er gått ut av administrativ bruk.
- Riksarkivet oppbevarer også viktige arkiver etter privatpersoner og etter private virksomheter som bedrifter og organisasjoner. Riksarkivet ble opprettet i 1817.
- Nærmere 117 000 hyllemeter (2007) arkivmateriale oppbevares i Riksarkivbygningens magasiner. Her er materiale tilbake til 1100-tallet og fra foreningstiden med Danmark, men det meste er fra etter 1814. Bestanden øker med omkring 5000 hyllemeter i året. Riksarkivet kan med rette betegnes som rikets kollektive hukommelse.
- Riksarkivet stiller arkivmateriale til disposisjon for publikum på lesesalen, som er åpen mandag - fredag hele året og lørdag hele skoleåret.

Mer informasjon på www.riksarkivet.no

THE
POWER
TO KNOW.

SAS INSTITUTE AS PB 2666 SOLLI, 0206 OSLO WWW.SAS.COM/NORWAY

TLF +47 23 08 30 50 FAX +47 23 08 30 49 info@nor.sas.com

SAS and all other SAS Institute Inc. product or service names are registered trademarks or trademarks of SAS Institute Inc. in the USA and other countries. © indicates USA registration. Other brand and product names are trademarks of their respective companies. Copyright © 2010, SAS Institute Inc. All rights reserved.

www.sas.com/norway

THE
POWER
TO KNOW[®]

SAS INSTITUTE AS PB 2666 SOLLI, 0206 OSLO WWW.SAS.COM/NORWAY

TLF +47 23 08 30 50 FAX +47 23 08 30 49 info@nor.sas.com

SAS and all other SAS Institute Inc. product or service names are registered trademarks or trademarks of SAS Institute Inc. in the USA and other countries. © indicates USA registration. Other brand and product names are trademarks of their respective companies. Copyright © 2010, SAS Institute Inc. All rights reserved.